

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel**

Samenvattende bevindingen en overwegingen

datum	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
24 maart 2016	visitatierapport.
onderwerp	
Accreditatiebesluit	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
(004316)	De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau van de opleiding Toerisme en
bijlagen	recreatiemanagement als 'goed'.
4	

De opleiding Toerisme en recreatie management van de Erasmushogeschool Brussel is een professionele bacheloropleiding van 180 studiepunten die verspreid over drie opleidingsfases aan de studenten aangeboden wordt. De opleiding maakt deel uit van het departement Management Media & Maatschappij. De opleiding telt in het academiejaar 2013–2014 288 ingeschreven studenten.

Studenten worden in Brussel opgeleid tot polyvalente medewerkers die in zoveel mogelijk deelsectoren van toerisme en recreatie aan de slag kunnen. De opleiding hanteert vijf basisprincipes om deze doelstelling te realiseren. De opleiding te Brussel is een zelfbewuste brede opleiding waar studenten zich tijdens het programma bewust niet hoeven te specialiseren. De opleiding legt een focus op "doen", met toerisme en recreatie als een people business waar klant- en servicegerichtheid voorop staan. De opleiding wil internationaal en intercultureel zijn, met Brussel als voornaamste uitvalsbasis hiervoor. De studenten worden getraind in communicatieve en managementvaardigheden en worden door de opleiding als uniek behandeld. De nadruk op persoonlijke ontwikkeling is voor de opleiding cruciaal en studenten zijn gekend bij de opleiding en voelen zich ook gewaardeerd door het personeel.

De commissie is van oordeel dat de basisprincipes weldoordacht zijn en een degelijk fundament vormen voor het curriculum. Ze vindt echter dat de naam van het "management"-principe de lading niet volledig dekt en het is bovendien het enige principe dat schijnbaar slechts gekoppeld is aan één specifieke pijler. De commissie wil de opleiding dan ook aanbevelen om dit te herbekijken. De commissie treft in Brussel een zelfbewuste opleiding aan met een doordachte opleidingsvisie. De profilering als brede opleiding en de aandacht voor gepersonaliseerde begeleiding is zeer zichtbaar. De domeinspecifieke leerresultaten zijn vertaald naar degelijk uitgewerkte opleidingspecifieke leerresultaten, die verder inzichtelijk gemaakt worden door de heldere gedragsindicatoren. De opleiding heeft haar profiel en haar leerresultaten afgetoetst bij het internationale vakgebied en het

Pagina 2 van 9 beroepenveld en heeft eigen elementen toegevoegd aan de leerresultaten, wat de commissie waardeert. De vijf basisprincipes waar de opleiding mee werkt zijn goed gekend bij de studenten en het opleidingsteam. De commissie stelt vast dat er een dynamische relatie bestaat tussen de opleiding, het werkveld en haar omgeving. De opleiding zit niet stil en sleutelt indien nodig aan haar programma, zonder daarbij haar eigen kader en basisprincipes te verloochenen. De commissie waardeert de uitgesproken aandacht voor de stad Brussel en stelt dat dit potentieel biedt om verder in te zoomen op subsectoren die typisch zijn voor de grootstad, zoals de Meetings, Incentives, Conferencing & Exhibitions industry (MICE). De commissie ziet verder nog ruimte voor een intensievere samenwerking met het internationale beroepenveld en ziet ook op vlak van innovatie mogelijkheden om meer samen te werken met haar partners over de hele wereld. De commissie acht het wenselijk dat de opleiding meer contact legt met internationale topinstituten en deelneemt aan bekende internationale kennisplatforms.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces van de opleiding Toerisme en recreatiemanagement als 'voldoende'.

Het programma wordt gebouwd op vier pijlers die elk een fundamenteel aspect van toerisme en recreatie management benaderen. In de pijler sector worden de studenten geconfronteerd met een introductie tot toerisme als concept en leren ze zowel het uitgaande als het inkomende toerisme kennen, met aandacht voor alle diverse deelsectoren die toerisme en recreatie rijk zijn. De praktijkpijler is er op gericht studenten de professionele finaliteit van de opleiding bij te brengen aan de hand van cases, de stage en de bachelorproef. De opleiding brengt in de pijler communicatie voornamelijk communicatieve vaardigheden en taalvaardigheid naar voor. Studenten hebben de mogelijkheid om vier talen tegelijkertijd te leren in Brussel. De pijler management tot slot focust op het middelmanagement niveau en brengt theoretische vakkennis, onderzoekvaardigheden en praktijkgerichte managementvaardigheden bij. In deze pijler wordt voornamelijk marketing, economisch denken en management behandeld.

De studenten lopen tweemaal stage in het programma, met acht weken in het tweede jaar en zestien weken in het derde jaar. Dit geeft studenten de mogelijkheid om zich te specialiseren in de praktijk. Het keuzeprocess begint bij de Tourism Career Days, het moment bij uitstek waarop contact gelegd kan worden met de vertegenwoordigers van verschillende bedrijven. De eerste stage is een uitgebreide kennismaking met het werkveld, de tweede stage geeft de mogelijkheid om langer en meer in de diepte te werken. De begeleiding van de stage is goed uitgewerkt en is een gedeelde verantwoordelijkheid van een stagementor in het bedrijf en de stagebegeleider in de opleiding. Een internationale stage behoort ook tot de mogelijkheden. Studenten die in het buitenland studeren moeten een learning agreement afsluiten en worden hierin ondersteund door het Mobility Platform van de hogeschool. De kwaliteit van de stageplaatsen wordt gegarandeerd via een permanente opvolging door de opleiding.

De opleiding beschikt over een uitgewerkte elektronische leeromgeving, waar de studenten met hun eigen EhB-emailadres gebruik van kunnen maken. De infrastructuur is voldoende, gemoderniseerd en aangenaam voor de studenten, al maakt de media- en bibliotheek weinig indruk. De collectie is zeer beperkt, maar wordt in de nabije toekomst aangevuld met de collectie van Toerisme Vlaanderen.

Pagina 3 van 9 De leeromgeving in de Erasmushogeschool wordt vormgegeven vanuit de idee dat het coachen van jong talent centraal moet staan. De docenten zijn eerste instantie gemotiveerd, toegankelijk en deskundig en zijn duidelijk betrokken bij de opleiding en haar studenten. De begeleiding van studenten wordt zowel op opleidings- als campusniveau georganiseerd. Instromende studenten worden geïnformeerd via SID-in's, openlesdagen, schoolbezoeken en informatie op websites en brochures. Doorheen de opleiding kunnen de studenten rekenen op trajectbegeleiding voor advies en begeleiding van hun studieloopbaan en kunnen ze terecht bij de studiebegeleiding voor advies rond studiemethode en vaardigheden. Voor psychosociale begeleiding doet de opleiding beroep op het Centrum voor Algemeen Welzijn Mozaïek in het centrum van Brussel.

De commissie is van oordeel dat het onderwijsproces van de opleiding als voldoende beoordeeld kan worden. De wijzigingen die de voorbije jaren doorgevoerd zijn zorgen er voor dat de opleiding duidelijk op koers zit, maar dat er nog een aantal belangrijke aandachtspunten is. De commissie waardeert de brede aanpak van de opleiding, zonder daarbij de voor de hand liggende inhoudelijke focus op de grootstedelijkheid uit het oog te verliezen. De commissie is niet helemaal overtuigd van de omzetting van het basisprincipe "management" in een aparte pijler, maar is wel van oordeel dat de uitgebouwde pijlers een solide inhoudelijke basis bieden voor het curriculum. De opleiding slaagt er volgens de commissie goed in om haar principe dat elke student uniek is in de praktijk om te zetten. De commissie detecteert een grote interactie tussen studenten en docenten, met respect voor de zelfstandigheid van de student. De docenten bieden een degelijke omkadering, werken op doorwerkdagen intensief samen aan een verbetering van het onderwijs en houden waar mogelijk rekening met de eventuele instroombeperkingen van de studenten, in het bijzonder wat het talenonderwijs betreft. Het opleidingshoofd geeft waar mogelijk sturing aan het sterk horizontale overleg binnen de opleiding, maar de commissie is van oordeel dat dit risico's inhoudt indien er belangrijke beslissingen genomen dienen te worden. Om boven de basiskwaliteit uit te stijgen acht de commissie het noodzakelijk dat de teleurstellende collectie in de mediatheek aangepakt wordt in de nabije toekomst. De opleiding kan volgens de commissie ook nog meer gebruik maken van Brussel, niet enkel op recreatievlak maar ook met de talrijke mogelijkheden om de studenten te confronteren met een bij uitstek francophone omgeving. De commissie ziet tot slot ruimte voor de opleiding om zich internationaal actiever te profileren een aan te sluiten bij topinstellingen in het buitenland en deel te nemen aan de relevante kennisplatforms.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de opleiding Toerisme en recreatiemanagement als 'voldoende'.

De opleiding kiest voor een gevarieerd palet aan evaluatiemethodes en wil zo divers mogelijk evalueren. Per opleidingsonderdeel zijn informatiefiches opgesteld, waarop vermeld staat welke examenvorm gehanteerd zal worden bij de toetsing. De studenten kunnen alle informatie online terugvinden, maar ook aan het begin en het eind van elke lessenreeks wordt deze informatie gedeeld met de studenten.

De bachelorproef die studenten afleveren op het einde van hun curriculum moet blijken van innovatie en creatieve productontwikkeling. De studenten gaan in groep op zoek naar een bedrijf om mee samen te werken en een vernieuwend product te ontwikkelen. De opleiding heeft de ambitie om het eindwerk als een visitekaartje van de studenten te zien, waarmee ze later op de arbeidsmarkt ook mee kunnen uitpakken.

Pagina 4 van 9 Studenten die aan de Erasmushogeschool afstuderen kiezen er hoofdzakelijk voor om aan de slag te gaan. 94% van de studenten vindt binnen de zes maanden een job. Een aantal studenten kiest voor een bijkomende opleiding en volgen een master, een bachelor of een postgraduaatopleiding. De studenten komen in diverse sectoren terecht en een meerderheid voelt zich voldoende voorbereid op hun functie in het werkveld.

De commissie stelt vast dat hoewel het diplomarendement lager dan het Vlaams gemiddelde ligt, de succesratio van de doorstroom zeer hoog is. De uitstroombegleiding verloopt ook vlot, via de EHByeBye dagen waarop diverse organisaties uitleg komen geven over de verdere mogelijkheden, zowel op vlak van studie als werk. Studenten zeggen dat ze goed hebben leren solliciteren binnen de opleiding en zich na het afstuderen klaar voelen voor het werkveld. De opleiding heeft veel inspanningen gedaan om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing in orde te krijgen en met succes. De eindtoetsing via de stage en het nieuwe concept van de bachelorproef geven een goede indicatie van het eindniveau, maar de commissie kan zich nog niet uitspreken over de kwaliteit van de bachelorproeven nieuwe stijl. De huidige bachelorproeven wisselen volgens de commissie te sterk van kwaliteit en lijken geen weergave te zijn van de verwachte competenties en vaardigheden. De commissie behoudt wel haar positieve indruk van het gerealiseerd eindniveau door de invulling van de stages en het niveau van de ingekeken toetsen.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2e ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Pagina 5 van 9 **Besluit**¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel.

De NVAO,

Na beraadslaging,

Besluit:

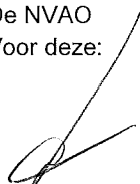
Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Erasmushogeschool Brussel. De opleiding wordt aangeboden te Brussel zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2016 tot en met 30 september 2024.

Den Haag, 24 maart 2016

De NVAO

Voor deze:

Marc Luwel
(bestuurder)

---

¹ Het ontwerp accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Oordeel	
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel opleiding	Voldoende

Naam instelling	Erasmushogeschool Brussel
Adres instelling	Luc Van de Velde, algemeen directeur Nijverheidskaai 170 B-1070 BRUSSEL België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Universitaire Associatie Brussel
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	–
Onderwijsstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Brussel
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2017
Academieja(a)r(en) ² waarin opleiding wordt aangeboden ²	Alle
(Delen van) studiegebied(en)	Handelwetenschappen en bedrijfskunde
ISCED benaming van het studiegebied	Personal services

---

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. Vanuit een bewustzijn van de complexiteit van de snel evoluerende toeristisch-recreatieve sector, volgt de PBA in het toerisme en het recreatiemanagement actuele gebeurtenissen, ontwikkelingen en maatschappelijke trends op de voet.
2. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement verzamelt in een beroepscontext op efficiënte wijze relevante gegevens en verwerkt deze tot bruikbare en toegankelijke informatie voor alle rechthebbenden, gebruik makend van de middelen die in de toeristisch-recreatieve sector gangbaar zijn, met inbegrip van ICT en multimedia.
3. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement beheerst de voornaamste communicatievormen en –technieken en gebruikt deze doel- en doelgroepgericht, zowel mondeling als schriftelijk, in het Nederlands en in minstens 2 vreemde talen.
4. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement draagt vanuit een klantgerichte en dienstverlenende ingesteldheid bij aan de professionaliteit van de organisatie.
5. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement werkt teamgericht in een internationale, interculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving.
6. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement toont zin voor initiatief en heeft een probleemoplossende ingesteldheid.
7. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement bouwt voortdurend aan zijn netwerk in de toeristisch-recreatieve sector, binnen en buiten de eigen organisatie.
8. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement ontwikkelt inzicht in de visie en managementstrategie van de organisatie en werkt mee aan de implementatie ervan.
9. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement ontwikkelt of vernieuwt met een kritische ingesteldheid toeristisch-recreatieve marktconforme producten.
10. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement heeft een gedegen productkennis en biedt toeristisch-recreatieve producten aan, rekening houdend met de individuele wensen en behoeften van de klant en gebruik makend van de gepaste verkooptechnieken.
11. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement bewaakt voortdurend de kwaliteit van zijn eigen werkkuitvoering. Hij reflecteert hierover kritisch en stuurt zo nodig bij.
12. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement werkt methodisch, betrouwbaar en zelfstandig en handelt op basis van beroepsspecifieke inzichten, onderzoeksuitkomsten, ervaringen en bestaande oplossingen.
13. De PBA in het toerisme en het recreatiemanagement reflecteert kritisch over het eigen professioneel handelen in relatie tot ethische en maatschappelijke vragen en duurzaamheidsaspecten.

Voorzitter:

- Geert Declerck, Directeur Visit Flanders in Frankrijk.

Leden:

- Em. prof. Jaap Lengkeek (domeindeskundige), ere-rector NHTV;
- Ivan D'haese (onderwijskundige), Senior staff officer education development, Hogeschool Gent;
- Sofie Tavernier (student-lid), recent afgestudeerd aan Hogeschool PXL.

De commissie werd ondersteund door Joeri Deryckere, secretaris.

